

Lokaal plan van aanpak versterking 2022

POLITIEKE WOENSDAG VAN WOENSDAG 1 DECEMBER 2021 16.30 UUR

Voorzitter: A. Sijbolts (Stadspartij)

Namens de raad: M. Wijnja (GroenLinks), J. Bushoff (PvdA), S. Claassen (D66), J. Dijk (SP), E. Akkerman (VVD), T. van Zoelen (PvdD), P. Rebergen (ChristenUnie), H.P. Ubbens (CDA)

Namens het college: R. van der Schaaf (wethouder)

Namens de griffie: J. Adema

Lokaal plan van aanpak versterking 2022

00:05:12

Voorzitter: Dames en heren, hartelijk welkom bij deze meningsvormende sessie 'lokaal plan van aanpak versterking en wisselwoningen'. Tijdens deze sessie behandelen we deze beide onderwerpen apart van elkaar en we beginnen straks met het lokaal plan van aanpak 2022 en vervolgens de wisselwoningen in de gemeente Groningen. U heeft vanmiddag om ongeveer kwart voor drie nog een aanvullende brief via een extra dagmail kregen. Die kunt u in principe betrekken bij deze bespreking. Het gaat dan om de Ommerlanderstraat. Maar de privacygevoelige stukken die blijven dan even buiten beschouwing. Er is een afmelding van de fractie van de Stadspartij en 100% Groningen en digitaal aanwezig zijn: Elisabeth Akkerman namens de VVD, de heer Herman Pieter Ubbens van het CDA en wethouder Van der Schaaf en de heer Van Kesteren zie ik nog niet, maar die zal dan misschien later aansluiten. Het is een meningsvormende sessie bedoelt voor het stellen van politieke vragen en het uitwisselen van meningen en het voeren van debat. Dus geen technische vragen alstublieft. We hebben ongeveer tweeënhalf uur de tijd voor beide onderwerpen en dat betekent ongeveer vier minuten per fractie per onderwerp om uw vragen te stellen, uw politieke beschouwingen hierover te laten spreken en uw zienswijze te delen. En het college heeft ongeveer vijftien minuten per onderwerp. Dan kijk ik de zaal rond en naar de mensen thuis wie ik als eerste het woord mag geven. Meneer Rebergen van de ChristenUnie.

00:06:50

de heer Rebergen: Dank u wel, Voorzitter. Verscheurd vertrouwen. Dat is de titel van het rapport van de Nationale Ombudsman over de versterking in Groningen. Onder andere valt in het rapport te lezen dat er de afgelopen jaren meer erkenning is gekomen voor de situatie in Groningen. De gaswinning is bijna naar nul gedaald en de verantwoordelijkheid voor schadeafhandeling en versterking ligt nu bij het Rijk in de vorm van Nationaal Coördinator Groningen en het Instituut Mijnbouwschade Groningen. Hierdoor is er op papier meer helderheid over welke organisaties betrokken zijn en wat ze doen. Maar goed, dat is op papier en wordt nog niet altijd zo ervaren. Daarnaast constateert de Ombudsman dat voor 8 procent van de adressen de versterking is afgerond. Voor de overige 92 procent van de burgers geldt dat zij zich in verschillende fases van het versterkingsproces bevinden. Concreet betekent dit dan negen jaar na de beving in Huizinge we nu onlangs een zware beving bij Garrelsweer hadden, maar dat 92 procent van de adressen niet is versterkt. Overigens is de grond erg onrustig de afgelopen tijd en dat roept bij inwoners veel onzekerheid op. Het is daarom goed dat is aangekondigd dat daar onderzoek naar wordt

Lokaal plan van aanpak versterking 2022

gedaan. Maar het duurt allemaal veel te lang en natuurlijk zijn er ook goede dingen te melden en dat wil ik hier ook doen. U kunt dan denken aan de bewoners van Hamplaats die al enige tijd weer terug zijn in een nieuwe woning, de bewoners van de Fazanthof die binnenkort kunnen terugkeren naar hun woning, de plannen voor de Blinkerdlaan Ommelanderstraat die er nu liggen, de woningen aan de Jan Zijlstraat en de Oldenhuisstraat in Ten Post die zijn opgeleverd, maar we hebben als raad ook een gesprek gehad met de inwoners van Lellens die tevreden zijn met de voortgang die nu wordt gemaakt. Maar toch, het duurt allemaal veel te lang. Dat heeft te maken met de capaciteit die beschikbaar is. Ik sprak bewoners die onlangs een versterkingsadvies hebben gekregen, waarbij verteld wordt dat het wel eens vijf jaar kan duren voordat zij aan de beurt zijn voor de versterking. En de bewoners van de woningen aan de Zijlstraat hebben 1.474 dagen moeten wachten voor hun woning werd gesloopt. En ook de bewoners van de Blinkerdlaan en Ommelanderstraat zijn al heel lang onderweg in dit proces. En dat doet wat met mensen. In deze afbeelding, als het goed is komt deze ook nu voor, ik weet niet of dat gelukt is, in de krant van de GEB, jullie kennen hem misschien wel, is dat ook weergegeven met quotes van mensen die hebben gereageerd op de enquête. Ik zou er een paar noemen. 'Deze ellende duurt allemaal zo lang. Het houdt maar niet op.' 'Vertragend beleid voor veel bewoners. Slopend. En het duurt mij veel te lang'. 'Het eind is niet in zicht. Boos, woedend, moe, wanhopig, ik ben er klaar mee'. En hier vragen we aandacht voor. Voor ondersteuning van inwoners die hierdoor in brede zin vastlopen. En er zijn mogelijkheden voor ondersteuning. Inwoners kunnen daarvoor een vergoeding krijgen. En we hebben aardbevingscoaches van de wijk gesproken. Ze doen belangrijk werk, maar zijn toch bij veel inwoners nog niet bekend. Het lijkt ons belangrijk dat daaraan gewerkt wordt. Kan het college aangeven hoe ze dat wil doen? En dan moeten we nu dit plan van aanpak bespreken. De opdracht aan NCG voor de versterking. En als we het doorlezen dan is het allemaal logisch opgebouwd en kunnen we zien dat er hard gewerkt wordt. En dat is ook iets wat we willen onderstrepen. Er wordt hard gewerkt door de mensen in het veld en ze doen echt wat ze kunnen. Dat mag ook wel eens gezegd worden. Het LPA geeft per dorp goed weer wat de opgave is voor de komende tijd en hoe dat ingedeeld is. Zoals gezegd is de opdracht aan en basis voor het gesprek met NCG wanneer het niet loopt. Dan nog over onuitlegbare verschillen die zijn ontstaan met betrekking tot versterking en sloop-nieuwbouw. Want die zijn er. En de enige uitleg die eraan gegeven kan worden is die van verschillende batches, regelingen en afspraken waardoor het speelveld steeds verandert. Maar dat is dus eigenlijk niet uit te leggen. Tot zover.

00:11:07

Voorzitter: Dank u wel, meneer Rebergen. Wie mag ik dan het woord geven? Mevrouw Wijnja van GroenLinks.

00:11:15

mevrouw Wijnja: Dank u wel, Voorzitter. We zitten in een periode waar de gasbevingen nog steeds prominent aanwezig zijn in het dagelijks leven van heel veel Groningers. Het is teleurstellend hoe nodig het nog steeds is om vanuit Groningen in de richting van Den Haag te blijven roepen dat er recht moet worden gedaan aan de situatie van onze inwoners. Nog steeds moet alles voor de hel sturen weggesleept worden en blijft de Rijksoverheid schandalig genoeg de deur openhouden voor het doorgaan met gaswinning in Groningen.

Lokaal plan van aanpak versterking 2022

De noodzaak voor het versterkingsprogramma en daarin snelheid te maken is daarmee maar weer eens luid en duidelijk geworden. Het gaat vandaag onder andere over de plannen voor 2022. En, Voorzitter, die plannen zien er wat ons betreft gedegen uit. Het is dan ook niet de inhoudelijke lijn waar bij ons in de fractie het gesprek met name over gaat. De afgelopen jaren hebben we veel gepraat over het bij elkaar brengen van de technische wereld die de versterking is en de leefwereld van de inwoners die met de versterking te maken hebben. Op veel in dit dossier hebben we met elkaar weinig invloed, maar precies op dit punt hebben we dat wel. En wat GroenLinks betreft moeten we dan ook inzetten op het verbeteren van dit proces. Voorzitter, voor mij is het bijzonder om dit debat nu te doen. Het gaat onder andere over de versterking van de batch 1588-woningen in Ten Boer. Eén van de woningen waar het over gaat aan de Blinkerdlaan was tot begin dit jaar ruim vijftien jaar mijn thuis. En ook ik was daarmee een van de mensen die lijdend voorwerp waren in het versterkingsproces. En ik kan u vertellen dat dat niet bepaald een fijne positie is. Niemand van ons heeft om al deze ellende gevraagd en als inwoner, die wat ons betreft terecht de regie heeft in dit proces, word je overspoeld met informatie, data, brieven en beslissingen die genomen moeten worden. Mijn eigen ervaringen, gesprekken met inwoners en de observaties die wij daarin hebben opgedaan vormen een belangrijk deel van de inzet van de GroenLinks-fractie de afgelopen, maar ook de komende tijd. Want alhoewel het zeker belangrijk is om kritisch te zijn en te blijven op het beleid, vragen te stellen, te agenderen en een krachtig geluid vanuit Groningen naar Den Haag te zenden, hebben wij ook de behoefte om een positieve, inhoudelijke bijdrage te leveren aan het verbeteren van de situatie van onze inwoners. Er zit veel licht tussen de mensen die beroepsmatig bezig zijn in het gasbevingsdossier en de inwoners die er het slachtoffer van zijn. Wij zien een enorme onderschatting van wat ervoor nodig is qua gesprekken, informatie en communicatie om inwoners allemaal goed op vlieghoogte te krijgen. Het kerstmokkenincident is voor mij een uitstekend voorbeeld van wat er al jarenlang speelt in dit dossier. Nieuwe mensen komen werken in het gasbevingsdossier en stropen de mouwen op om echt iets voor elkaar te krijgen. Beloven in al hun optimisme van alles dat ze uiteindelijk niet waar kunnen maken en bewoners blijven zitten met weer een deuk in hun vertrouwen. Als je je lerend vermogen strak georganiseerd kun je dit soort dingen, denken wij, uit het proces lopen en worden fouten niet zo makkelijk dubbel gemaakt. Als we één ding zeker weten is het dat de versterkingsoperatie nog jaren gaat duren. En het is belangrijk om te investeren in een proces van voortdurend evalueren en leren om ervoor te zorgen dat we steeds beter begrijpen wat goed werkt en voorkomen dat het wiel steeds opnieuw moet worden uitgevonden. We moeten dus blijven leren en verbeteren en daar kunnen we onder andere de input van onze inwoners voor gebruiken. En natuurlijk, er wordt al van alles gedaan. Er zijn onderzoeken, we hebben een aardbevingsacademie, we zijn zelf als raad in gesprek met inwoners om van te leren. Maar wij denken dat het nodig is een structurele leerlijn op te zetten die loopt naast de versterkingsoperatie, waarin adviezen van onze ervaringsdeskundige inwoners een belangrijke plek moeten krijgen. Want er is veel ingewikkeld aan dit dossier en op sommige dingen hebben we bijna geen invloed, maar wat we wel kunnen en moeten organiseren is dat dezelfde fouten niet meerdere keren worden gemaakt en dat we steeds beter begrijpen wat juist heel goed werkt en wat ervoor nodig is om effectief naast onze inwoners te staan.

Lokaal plan van aanpak versterking 2022

00:15:26

Voorzitter: Dan heeft u een vraag van de heer Dijk van de SP.

00:15:29

de heer Dijk: Dank u wel, Voorzitter. Mevrouw Wijnja van GroenLinks die houdt een verhaal over proces en naast bewoners staan en leerlijnen. Wat leert u uit de politieke keuzes die deze gemeente heeft gemaakt, dit college heeft gemaakt bij het bestuursakkoord en dan specifiek even over de maatwerkregeling voor volkomen onuitlegbare verschillen? Want daar zit een heel heldere politieke keuze in van het niet mogelijk maken van sloop-nieuwbouw versterking waar andere gemeentes dat wel doen.

00:16:05

mevrouw Wijnja: Wat ik in ieder geval zie gebeuren is dat, er worden op een gegeven moment keuzes gemaakt. Die hebben consequenties. Dat is nou eenmaal zo als je keuzes maakt. Sommige consequenties daarvan zijn volgens mij een heel goede ontwikkeling, andere denk ik ook: ja, ja, dat had ik eigenlijk liever niet. En wat ik dan vooral belangrijk vindt waar het gaat om dat lerend proces is de afgelopen jaren is ook de inzet van de SP heel vaak geweest: het verhaal van inwoners hier in deze raad brengen richting het college om ervoor te zorgen dat bepaalde dingen niet weer gebeuren, dat er beter overlegd wordt, dat er beter voorgelicht wordt en ik denk, dat zou ik in mijn laatste zin gaan zeggen: wij gaan vanuit onze fractie werken aan een initiatiefvoorstel om dat beter te gaan doen en dat op een structurele manier in te bedden in de versterkingsoperatie en dan denk ik dat de lessen die inwoners ons kunnen leren, dat we die op een betere manier een plek kunnen geven, zodat dat in het vervolg anders gaat en beter gaat.

00:17:05

de heer Dijk: Voorzitter.

00:17:06

Voorzitter: Een laatste vraag van mevrouw Wijnja is ook al ruim door de tijd heen.

00:17:09

de heer Dijk: Ja, Voorzitter, dat was geen antwoord op mijn vraag. Het antwoord op mijn vraag was over bijvoorbeeld de oneven huisnummers aan de Ommelanderstraat. Dat is zo'n voorbeeld waar je een maatwerkregeling ter voorkoming van onuitlegbare verschillen zou kunnen toepassen. Daar had het college vanuit het bestuursakkoord zelf de politieke keuze kunnen maken om mensen de gelegenheid te geven voor sloop-nieuwbouw en versterking, omdat het vergelijkbare woningen zijn aan de overkant van de straat. Dan is mijn vraag aan GroenLinks niet zo ingewikkeld: vindt u ook dat wij de politieke keuze die het college heeft gemaakt bij dat bestuursakkoord, als gevolg van het bestuursakkoord, moeten terugdraaien en mensen de mogelijkheid moeten geven om wel mee te gaan in de versterking en wel mee te gaan in de sloop-nieuwbouw? Net zoals hun burens aan de overkant.

00:18:02

mevrouw Wijnja: Nou, mijn antwoord op de vraag van de heer Dijk was er wel degelijk. Want de heer Dijk vroeg mij: wat leren we van het gevolg van deze keuze? En daar heb ik antwoord op gegeven. Het is zo dat als je naar de plannen kijkt hoe ze er nu liggen, hoe de indelingen zijn gemaakt voor de verschillende woningen, dan is dat te volgen, maar ook

Lokaal plan van aanpak versterking 2022

moeilijk uit te leggen, in die zin dat het een ingewikkelde constructie is waarvan ik ook denk: ja, als de heer Dijk tegen mij zegt: "Laten we gezamenlijk naar onze Tweede Kamer woordvoerders gaan die allebei heel actief zijn in dit dossier en we gaan tegen de minister zeggen: "Wij vinden eigenlijk dat een regeling ruimer moet en daar gaan we samen voor lopen." Dan ben ik helemaal aan boord. Wat ik hier nu graag wil regelen is dat de keuzes die zijn gemaakt, dat we ervoor zorgen dat we dat op een goede manier afstemmen, regelen met onze inwoners en dat we ook niet hier de indruk gaan wekken dat we allerlei dingen kunnen regelen die we misschien helemaal niet kunnen waarmaken. Want u heeft net mijn kritiek op dat hele gedonder in dit dossier gehoord. En daar wil ik in ieder geval niet aan meedoen.

00:19:10

Voorzitter: Dan heeft u nog een vraag van de heer Rebergen van de ChristenUnie.

00:19:15

de heer Rebergen: Ja, dank u wel. Mevrouw Wijnja geeft aan: ja, ze wil een leerlijn opzetten. En ik denk dat dat op zich wel goed idee is. Maar denkt mevrouw Wijnja ook niet dat heel veel van de onduidelijkheid, want dat is wat we vooral hebben opgehaald bij inwoners, dat heel veel in de communicatie fout gaat. En wat mevrouw Wijnja zelf ook zei: "Toezeggingen van mensen met de allerbeste bedoelingen die niet waargemaakt worden." Maar dat dat heel erg veroorzaakt wordt juist doordat de regelingen tussentijds steeds zijn aangepast, dat mensen toch weer voor andere regelingen in aanmerking komen of weer in een andere batch vallen. Maar dat we er wel een beetje van uitgaan dat die tijd wel geweest is van aanpassen van de regelingen en dat we daardoor ook veel duidelijker kunnen zijn in wat mensen van ons kunnen verwachten?

00:20:04

Voorzitter: Mevrouw Wijnja voor een korte reactie en dan wil ik u ook vragen om af te ronden.

00:20:08

mevrouw Wijnja: Ja. Dat vertrouwen wat de heer Rebergen heeft dat alle regelingen niet nog meer gaan veranderen dat heb ik dan even nog niet. Dat is meer eerst zien dan geloven. Wat mijn pleidooi vooral is, is dit soort dingen komen we nu onderweg tegen en daar is de hele tijd een groep inwoners het slachtoffer van. Onze analyse is: als je dat op een goede manier structureert, net zoals het versterkingsproces nu heel erg gestructureerd is, ook doorlopend evalueren en leren goed organiseren, dat de kans veel groter is dat je dat soort dingen niet in het veld tegenkomt, maar al voor kan zijn. En daar moeten we volgens mij op inzetten.

00:20:44

Voorzitter: En u was ook klaar met uw bijdrage. De heer Bushoff van de Partij van de Arbeid.

00:20:50

de heer Bushoff: Ja even vooraf, Voorzitter. Ik begrijp goed dat die twee onderdelen uit elkaar getrokken zijn. Want ik had het met elkaar verweven, maar dan probeer ik daar eventjes die dingen weer met elkaar los te trekken. Dat gezegd hebbende, de afgelopen tijd hebben we relatief veel en heftige aardbevingen in Groningen gevoeld. En dat zorgt bij veel Groningers voor een gevoel van onzekerheid over de veiligheid van hun huis.

Lokaal plan van aanpak versterking 2022

Moedeloosheid over de vraag: wanneer houdt dit op? En een gevoel van boosheid wanneer de minister aangeeft mogelijk toch meer gas te willen winnen uit Groningen dan is afgesproken. En het is volstrekt helder dat dat onacceptabel is. Ook onderstrepen de aardbevingen van de afgelopen tijd nogmaals de noodzaak voor de versterkingsoperatie. En sinds kort is de versterkingsoperatie volledig publiek georganiseerd. De NAM is daarmee op afstand geplaatst en het Rijk is verantwoordelijk voor de versterking van huizen in het aardbevingsgebied. De uitvoering daarvan is belegd bij de Nationaal Coördinator Groningen, de NCG. En de gemeente geeft middels het lokaal plan van aanpak opdracht aan de NCG wanneer welke huizen versterkt moeten worden. En over dat LPA 2022 een aantal punten vanuit de Partij van de Arbeid. In de eerste plaats de minst veilige woningen in onze gemeente, ofwel zogenoemde P50-woningen, woningen met een verhoogd risicoprofiel, zijn nagenoeg allemaal versterkt. Toch zijn er nog acht adressen in Ten Post die nog niet zijn versterkt en waarbij dat ook nog even op zich laat wachten omdat de planning zoals weergegeven in het LPA aangeeft dat de beperkte capaciteit die beschikbaar is eerst wordt gebruikt voor opnames in de stad Groningen. Het lijkt de PvdA logisch om juist prioriteit te leggen bij deze acht adressen met een verhoogd risicoprofiel. Graag een reactie van het college. Dan ten tweede. De uitvoeringscapaciteit loopt achter bij de beoordelingscapaciteit. En juist om vaart te maken met het daadwerkelijk versterken van huizen, in plaats van alleen plannen maken, is het bedrijfsbureau in het leven geroepen. Zes regionale bouwbedrijven gaan gezamenlijk aan de slag met het versterken van zo'n 1.100 woningen uit de zogenoemde batch 1581. In onze gemeente, in bijvoorbeeld Lellens, werkt dit goed. Sinds dat BI betrokken is bij de versterking in Lellens loopt dat snel en naar wens. Voor Lellens geldt dat de huizen die zich nu nog in de planvormende fase begeven middels deze aanpak van het bedrijfsbureau de uitvoerende fase in zullen gaan. Daarmee worden vrijwel alle huizen in Lellens op deze wijze versterkt. Voor Ten Post en Wittewierum geldt dat 157 adressen die zich nu ook in de planvormende fase begeven, ook middels het bedrijfsbureau versterkt zullen worden. Maar het is de PvdA nog niet duidelijk of dat ook geldt voor de 127 adressen die zich nu nog in de beoordelende fase begeven. Anders gezegd, gelet juist de positieve ervaringen van deze aanpak, lijkt het de Partij van de Arbeid wenselijk en is ook de vraag of het mogelijk is om ook voor bijvoorbeeld deze 127 adressen de gevolgde aanpak middels het bedrijfsbureau te gaan volgen? Graag een reactie van het college. En Voorzitter, dan nog een ander punt. Dat werd ook al even gememoreerd door mijn collega van de ChristenUnie en daar ging net ook al een debat over. Dat gaat over de woningen in Ten Boer en de woningeigenaren die eigenlijk het gevoel hebben dat ze anders worden behandeld dan hun overburen. Dat zijn woningen die in de zogenoemde blok b van de bestuurlijke afspraken vallen. Dat wil zeggen dat ze al net of kortgeleden of nog niet een versterkingsadvies hebben gekregen en dat ze in aanmerking komen voor een vergoeding van 30.000 euro maar waar alle waarschijnlijkheid het versterkingsadvies niet zal leiden dat zij ook sloop-nieuwbouw krijgen waar andere huizen dat wel krijgen. En hoewel je met dat soort afspraken, die altijd arbitrair zijn, ze misschien wel kan volgen op een gegeven moment, is het voor mensen wel heel moeilijk te begrijpen waarom en hoe dat zit. En hoe kan het nou dat, omdat ik net wat later in het proces ben gestart, mijn woning niet opnieuw opgebouwd wordt en de woning van mijn overbuurman misschien wel. En wat de Partij van de Arbeid dan ontzettend, nou ja, stoort is wel heel erg zacht uitgedrukt, is dat de minister

Lokaal plan van aanpak versterking 2022

daarvan aangeeft: ja, sorry jongens, dat is een kwestie van de gemeente. Als het aan de minister en het Rijk had gelegen hadden die mensen helemaal niks of heel veel minder gekregen. De gemeente heeft voor de poorten van de hel de subsidieregeling voor blok b moet de wegtrekken. Ze hebben er nog op het laatst voor kunnen zorgen dat die woningen überhaupt nog werden toegevoegd aan een subsidieregeling met blok b. En bovendien houdt de minister ook nog de hand op de knip als het gaat om maatwerk bieden in deze situatie. Kortom, ik vond het werkelijk stuitend en echt onbegrijpelijk dat de minister in deze situatie naar de gemeente wijst. En ik zou daar ook graag een reactie op willen van het college. Voorzitter, volgens mij zijn dat mijn punten ten aanzien van het LPA en komen de volgende punten bij de wisselwoningen aan bod.

00:25:45

Voorzitter: Dan heeft u toch nog een vraag van de heer Dijk van de SP.

00:25:48

de heer Dijk: Ja, Voorzitter. Ik heb eigenlijk dezelfde vraag als aan mevrouw Wijnja. Vindt de heer Bushoff van de PvdA ook niet dat het college de keuze had kunnen maken als gevolg van het bestuursakkoord, zoals bijvoorbeeld in Eemsdelta wel gebeurt, dat mensen mee kunnen worden genomen in sloop-nieuwbouw en versterking? Het is een politieke keuze die wel in deze gemeenteraad wordt gemaakt. Ik ben het met u eens dat wij Den Haag nooit aan onze zijde hebben. Maar in dit geval kan het college ook zelf ingrijpen.

00:26:23

de heer Bushoff: Ja, Voorzitter. Volgens mij is het gewoon zo en volgens mij klopt het niet helemaal de weergave de heer Dijk voorschotelt. Want volgens mij zijn de afspraken die gemaakt zijn, dat er een x-budget is voor dat soort woningen en dat alles wat we extra doen als gemeente, dat wij daar zelf voor zouden moeten gaan lappen als gemeente. En dat er maar een x-aantal woningen in aanmerking komen voor sloop-nieuwbouw en dat het dus niet zo is dat wij als gemeente makkelijk hadden kunnen zeggen of nu nog kunnen zeggen: "Die woningen gaan in aanmerking komen voor sloop-nieuwbouw, niet zonder dat dat op conto van de gemeente zal worden geschreven". En dat vind ik natuurlijk heel bizar want dat is bijna een valse tegenstelling. Want die keuze kun je een gemeente niet laten maken. Daar hebben we niet de middelen voor dus dan ligt toch echt die keuze wederom bij het Rijk. Dat zij er niet voor hebben gekozen om daar ofwel een financieel ventiel in te houden, ofwel met meer middelen op voorhand over de brug te zijn gekomen. Voorzitter, nog één ding. Ik vergat zojuist toch nog één punt dat volgens mij beter aansluit bij dit onderdeel van dit debat dan bij het debat over de wisselwoningen. Dus mocht ik nog tijd hebben daarvoor dan wil ik hem nu graag inbrengen en anders doe ik het alsnog bij het debat over de wisselwoningen.

00:27:29

Voorzitter: U heeft geen tijd meer maar ga uw gang.

00:27:31

de heer Bushoff: Oké, dank je wel. Voorzitter, ja tot slot dan nog eventjes. Eigenlijk al vanaf het moment dat ik met het aardbevingsdossier bezig ben hamer ik op de begeleiding van inwoners. En niet zozeer in de vorm van aardbevingscoaches, ook hartstikke belangrijk, maar

Lokaal plan van aanpak versterking 2022

vooral iemand die echt in alle praktische zaken kan ondersteunen. En dat gaat stap voor stap steeds beter. Er zijn bewonersbegeleiders van de NCG, gebiedsregisseurs van de gemeente en soms ook bouwkundig begeleiders. En vooral deze laatste persoon kan volgens mij een heel erg belangrijke bijdrage leveren aan het begeleiden van inwoners en aan het helpen begrijpen van welke technische keuzes een inwoner nou moet maken. Dus mijn vraag aan het college is eigenlijk of we er niet voor kunnen zorgen dat zo'n bouwkundig begeleider in de hele versterkingsoperatie bij een inwoner eigenlijk standaard op voorhand al wordt aangeboden om te helpen met het maken van de juiste keuzes? Dat was hem dan.

00:28:25

Voorzitter: Dank meneer Bushoff van de Partij van de Arbeid. Wie mag ik dan het woord geven? Ja, dan toch de heer Dijk van de Socialistische Partij.

00:28:34

de heer Dijk: Ja, Voorzitter, nu uiterst linkse hoek van uw gezichtsveld. Voorzitter, laat daar geen misverstand over bestaan dat de SP-fractie ziet, hoort en ervaart dat mensen die voor de gemeente werken of mensen die bij de NCG werken en vaak ook uit Groningen zelf komen, hun uiterste best doen om het zo goed als mogelijk voor bewoners die gedupeerd zijn van de gaswinning voor elkaar te krijgen. En dan kunnen we een heel procesmatig verhaal gaan houden en dat hoor je heel vaak in dit soort debatten. Het lijkt één op één wat dat betreft op de toeslagenaffaire. Gelijk politieke partijen die in een soort processtand gaan zitten. Maar het zijn allemaal gevolgen van politieke keuzes. In Lellens was onze bijeenkomst hartstikke leuk. Daar waren bewoners ook enthousiast en blij over de manier waarop er met hen omgegaan werd. Uiteindelijk aan de Handplaats en de Fazanthof kun je ook concluderen dat de bewoners een gemeente aan hun zijde hebben gevonden. Ging het altijd soepel? Nee, absoluut niet. Zijn er veel fouten gemaakt? Ja, absoluut ook. Maar daar hoor je ook bewoners vaak zeggen: "Als we bij de gemeente aanklopten en het lukte, dan vonden we ze aan onze zijde." Hetzelfde geldt voor huurders in Ten Post, bewoners van de Jan Zijlstraat in Woltersum en zelfs de acties met de bewoners, onlangs nog in de Ommerlanderstraat en de Blinkerdlaan, daar was wat voor nodig met de burgemeester en wethouder Van der Schaaf, maar zelfs dan vinden bewoners de gemeente ook aan hun zijde. En dan kan ik er niet omheen dat ik gisterenavond bij de bewoners in Ten Boer aan de Ommerlanderstraat, de oneven nummers, nummer één tot en met 31, op bezoek was en jullie hebben ze ook gezien in de pers en media met hun verhaal. En dan moet ik toch iets gaan voorlezen. De allereerste reactie van burgemeester Beukema namens de gemeenten naar aanleiding van het gesloten bestuursakkoord. Voor gemeenten is dit een extra belangrijk onderdeel van het pakket. Wij krijgen nu de mogelijkheid om een hele straat of buurt op vergelijkbare wijze te versterken in plaats van alleen afzonderlijke woningen. En dan liep ik gisteren met die bewoners door de straat heen en dan is het nog geen 20 meter en het ene huis wel en het andere huis niet. En het zijn dezelfde woningen. Voorzitter, dat is onuitlegbaar. En dan ga ik niet in een heftig debat nu met de heer Bushoff of met mevrouw Wijnja over of ze wel of niet deze bewoners steunen. Maar dan vind ik wel dat bij dat bestuursakkoord het college de verkeerde keuzes heeft gemaakt in de uitwerkingen daarvan. Ik zei het net ook al: "Daar had moeten staan: niet u kan gebruik maken van de regeling van 30.000 euro. Daar had moeten staan: als mensen dat willen dan kunnen ze van de mogelijkheid gebruik maken voor sloop-

Lokaal plan van aanpak versterking 2022

nieuwbouw." En dan verwacht ik van ons college, van onze burgemeester, onze wethouder, maar ook van de Partij van de Arbeid en GroenLinks hier, dat ze op dat punt de politieke strijd aangaan, zowel lokaal als landelijk. En dat we dus echt naast bewoners gaan staan op dit gebied, ook op dit punt, en die politieke strijd aangaan. En niet gaan lopen kletsen over processen, want dit is een directe consequentie van het bestuursakkoord en politieke keuzes die dit college heeft gemaakt. En het kan een keer misgaan, begrijp me niet verkeerd. Dat kan een keer misgaan. Maar dan moet je ook mans genoeg zijn om hem terug te draaien als het een verkeerde keuze was.

00:32:07

Voorzitter: Meneer Dijk, u heeft een korte vraag van mevrouw Wijnja van GroenLinks en daarna een korte vraag van de heer Bushoff van de Partij van de Arbeid.

00:32:15

mevrouw Wijnja: Ten eerste vind ik het echt heel raar en eerlijk gezegd ook een beetje belachelijk dat de heer Dijk onder andere ons gaat verwijten niet naast de bewoners te staan.

00:32:22

de heer Dijk: Voorzitter, dat is geenszins de bedoeling. Absoluut niet.

00:32:26

mevrouw Wijnja: Oké, dat is in ieder geval fijn. Want dat ondergraaft dan het hele eerste deel van uw verhaal. Want volgens mij zitten wij hier allemaal hetzelfde in de wedstrijd en moeten we dat ook blijven, want daar hebben onze inwoners uiteindelijk het meeste aan. Maar het is toch zo dat, los van wat je vindt van wat er wel of niet uiteindelijk precies in het bestuursakkoord is gekomen en wat wel en niet ook kan, want dat weet de heer Dijk ook dondersgoed dat de mogelijkheden ook beperkt waren, zouden we dan niet moeten zeggen: "Niet hier met elkaar een beetje de maat gaan zitten nemen, maar vooral zorgen dat we de ruimte creëren waar die gecreëerd hoort te worden. En dat is gewoon in Den Haag. Dat is niet hier." Dus dan moeten we toch niet tegenover elkaar gaan staan, maar vooral zorgen dat we ook richting onze inwoners zeggen: "Wat we kunnen doen dat doen we samen voor jullie, met jullie, in Den Haag."

00:33:14

de heer Dijk: Voorzitter, ik sta heel graag naast mevrouw Wijnja. Ik probeer haar zelfs naast mij te krijgen op dit punt. Stel je nou voor dat we zeggen: "We doen het hele stadsbalkon niet." Dan hebben we 16 adressen aan de oneven kant van de Ommelanderstraat die we wel doen." En dan ga ik met u, ik sta naast u, achter u, voor u. u mag op mijn schouders, maar dan gaan we naar Den Haag en dan gaan we daar zeggen: "Dit deel van het bestuursakkoord deugt niet." Dat klopt gewoon niet. Want dit is niet de enige en de enkele keer dat we het gaan meemaken de komende tijd. Dit gaan we veel vaker meemaken. En al die 16 bewoners aan de oneven kant van de Ommelanderstraat die willen sloop-nieuwbouw en een versterkt huis. En terecht ook. Want het is nogmaals, de regeling staat zelfs in dit stuk als onuitlegbaar. Nou, daar zit geen woord Spaans bij. Alleen ik vind dat u nu niet eenzijdig naar Den Haag moet gaan wijzen.

Lokaal plan van aanpak versterking 2022

00:34:09

Voorzitter: Ik denk dat het antwoord duidelijk is meneer Dijk. U heeft ook nog een vraag van de heer Bushoff van de Partij van de Arbeid en ik hoop dat die vraag korter gesteld kan worden dan mevrouw Wijnja net deed.

00:34:17

de heer Bushoff: Ik ga mijn best doen, Voorzitter. Ja, kijk, ik kan mij helemaal vinden in dat er ook nog wel wat hiaten zitten in dit bestuursakkoord. Bijvoorbeeld dat er geen ventiel zit, zoals dat heet, in als er maatwerk geleverd moet worden, dat er dan extra geld vanuit Den Haag komt voor wat voor woningen dan ook. Dus is dat uw punt niet dat u zegt: "Het Rijk heeft gewoon schijnbaar niet de mogelijkheid geboden en nog steeds wil de minister er niet aan om gemeenten in staat te stellen om waar nodig maatwerk te bieden." Even los van alleen deze situatie, in zijn algemeenheid geeft het Rijk die financiële ruimte niet. Dat is dan toch het probleem?

00:34:55

de heer Dijk: Voorzitter, één: ja. Maar dat is ook gevolg en consequentie van het sluiten van een bestuursakkoord zonder bewoners. En dat heb ik, dat heeft de SP ook altijd in die tijd gezegd bij het sluiten van het bestuursakkoord: "Als ook de regionale bestuurders, bijvoorbeeld het gasboren uit Groningen bodemweg allemaal bijgehouden had, dan was dit waarschijnlijk, had u veel meer in de melk te brokkelen gehad, bijvoorbeeld op dit gebied. En dan was dat eruit geschrapt." Er is geen twijfel over mogelijk dat dat was gebeurd. En het is gewoon toegestaan dat dat niet is gebeurd. Dus ik ben het aan de ene kant met u eens, maar de andere kant zeg ik: "Dit is wel een logisch gevolg." En als u zegt: "Dit had niet moeten gebeuren." Laten we dan de oproep doen of politiek de strijd aangaan dat we op dit gebied het bestuursakkoord aanpassen en aan gaan vechten. Daar vindt u mij nogmaals op uw zijde. U mag ook op mijn schouders. Maar dan moeten we dat wel gaan doen. We moeten wel die politieke strijd aangaan en niet gaan zeggen: 'Dit gaan we uitleggen aan bewoners en we zien wel even.'

00:35:53

Voorzitter: Dan nog één korte vraag aan de heer Bushoff.

00:35:55

de heer Bushoff: Voorzitter, kijk. In de eerste plaats is het natuurlijk te makkelijk om te zeggen: "Ja, dit bestuursakkoord, als het aan mij had gelegen, had altijd beter gesloten kunnen worden." We weten dat het een keiharde strijd is geweest tussen gemeenten, tussen Groningen en de Rijksoverheid. Dat is het probleem. Dat die strijd keihard wordt gevoerd en daar is dit de uitkomst van, waarvan we weten dat de bestuurders er vol voor zijn gegaan in onze regio. Dat is één. En twee, even los van alleen deze specifieke situatie waar de heer Dijk het over heeft, ja, is het antwoord. U vindt mij aan uw zijde als het gaat om kijken naar of we het Rijk zover kunnen krijgen in het voorzien van een financieel ventiel voor het bieden van maatwerk. En het gaat even los van alleen deze specifieke situatie, want daar valt ook nog wel wat over te zeggen. Maar het komt erop neer dat we ook in de toekomst nog wel vaker maatwerk zullen we willen toepassen en daar de financiële ruimte voor zouden moeten hebben.

Lokaal plan van aanpak versterking 2022

00:36:47

Voorzitter: Dat was een heel lange vraag. Meneer Dijk kan die heel prima, denk ik, wat korter beantwoorden.

00:36:54

de heer Dijk: Nou, Voorzitter. Volgens mij of ik hem niet te beantwoorden. Ik ben blij dat de heer Bushoff dit zegt, want als hij de politieke strijd wil aangaan hierop, dan vindt hij mij aan zijn zijde. Ik zei alleen daarbij is het wel heel makkelijk om enkelzijdig naar Den Haag te wijzen. Dat vind ik niet gepast omdat dit gewoon een gevolg is van het bestuursakkoord. Nogmaals. Voorzitter, daarom zei ik, en dat is ook een oproep van mij: "Ik roep deze wethouder op dat hij de keuze maakt om deze bewoners de gelegenheid te geven voor sloop-nieuwbouw en versterking en dat u dat hij dat verhaalt op het Rijk en de kosten bij de minister neerlegt." Ik ben gisteren dus inderdaad bij die bewoners geweest en met hen in gesprek. Ik twijfel er niet aan dat zij samen met u op willen trekken. Dan heeft u de Partij van de Arbeid mee, u heeft GroenLinks mee, ik ga met u mee, we nemen die bewoners nemen we mee. En tot slot, een laatste opmerking hierover, ik moest de bewoners vragen of u bereid bent om samen met de burgemeester bij hen op bezoek te gaan om dit met hen te bespreken? Graag een antwoord op die laatste vraag.

00:37:58

Voorzitter: Dan gaan we naar de heer Ubbens van het CDA.

00:38:03

de heer Ubbens: Ja, dank u, Voorzitter. Ja, wij hebben denk ik en dat hebben meerdere raadsleden net al gezegd, allemaal hier eenzelfde doel. Zo snel mogelijk die versterking, zodat zo snel mogelijk al onze inwoners weer in een veilig huis kunnen wonen. Maar voor ons ook allemaal is het duidelijk hoe ingewikkeld dat dan is. En de heer Rebergen heeft er ook al het één en ander over gezegd hoelang het al duurt. Als raad en als raadsleden moeten we denk ik ook ons oor te luisteren leggen bij de inwoners. Ik denk dat we dat op zich redelijk goed doen. Omdat wij dan horen en kunnen ervaren hoe wij hun het beste kunnen ondersteunen. En dat wij ons ook realiseren dat bijvoorbeeld bij zo'n LPA onze input een beetje beperkt is. En we gaan hier niet discussiëren over welk huis eerst en welk huis daarna. Op zich ziet zo'n LPA er vaak ook wel goed uit. En waar het misschien wel over moet gaan is bijvoorbeeld de communicatie. En, ja, we hebben het er vaak over gehad en er zijn wel dingen verbeterd, bijvoorbeeld de website, maar nog steeds zie je dat inwoners soms moeite hebben de ambtenaren te vinden die erbij betrokken zijn, dingen staan soms al wel in de krant of raadsleden, maak ik mezelf ook misschien wel eens schuldig aan, stel alweer vragen aan het college, en dan zijn bewoners nog niet eens met ambtenaren in gesprek geweest. Dat zegt misschien toch ook iets over hoe bereikbaar die dan zijn. En nog steeds moet je op versterken en vernieuwen gewoon bellen naar 1405. Niet in elk dorp is een direct telefoonnummer te vinden. Dat zou misschien nog beter kunnen. En dan de bestuurlijke afspraken, de impact daarvan. Daar hebben we het net over had, daar was ik ook een beetje bang voor dat zou gebeuren. Dat die bestuurlijke afspraken op een gegeven moment wel tot frictie zouden gaan leiden. Op dat punt zijn we nu wel aangekomen. Natuurlijk was het zo dat die bestuurlijke afspraken op een gegeven moment nodig zijn. Als je de gaswinning terugbrengt en het risico op aardbevingen neemt daardoor dan fors af, dat is de aanname,

Lokaal plan van aanpak versterking 2022

dan hoef je niet tot in de eeuwigheid doorgaan met alle huizen in de regio volledig te gaan slopen en nieuw te bouwen. Dat staat denk ik wel duidelijk boven tafel. Of dat is duidelijk denk ik voor iedereen. Alleen we hebben ons dus ook gerealiseerd, en de bestuurders hebben daar hun best voor gedaan, dan ben ik het wel eens met de heer Bushoff dat we ze daar de credits voor moeten geven. Er moet gekeken worden naar om uitlegbare verschillen. Alleen en ik snap ook wel dat er een onderhandeling is geweest met een uitkomst, maar als we nu misschien constateren dat de uitkomst niet goed is en niet goed uitpakt op een aantal plekken, dan ben ik het wel een beetje eens met de heer Dijk die dan zegt en dat zeggen er misschien wel meer hoor ik net, meer mensen zeggen: "Ja, de financiering van die cluster B-groep of blok B, dat is een vast bedrag en daar moet alles binnen opgelost worden." Dat gaat niet lukken. Want die maatwerkoplossing die dan wel genoemd wordt, die gaat niet werken als je daar niet ook wat extra geld bij kan zetten. Ik denk dat het misschien goed is om gewoon nog eens een keer heel goed te kijken naar de uitwerking van die blok b bijvoorbeeld in Ten Boer. Pakt die nou zo uit zoals we dat willen? Is dat goed uitlegbaar? As dat niet zo is dan moeten we inderdaad gezamenlijk optrekken om te kijken of we daar nog wat voor kunnen doen. Maar ik hoor ook graag van de wethouder hoe hij daarover denkt. Hoe gelukkig is hij nu met de situatie daar? Aan de andere kant blijft er natuurlijk altijd ergens een grens liggen straks. Bijvoorbeeld in Ten Boer. Een deel van het dorp dat sloop-nieuwbouw is en een deel van het dorp dat dat niet is. Maar goed, op het niveau van straten is dat lastig.

00:41:51

Voorzitter: U heeft de vraag van de heer Rebergen van de ChristenUnie.

00:41:55

de heer Rebergen: Ja, dank u wel. Het gaat hier over die onuitlegbare verschillen. Er wordt aangegeven door het CDA: daar zouden we naar moeten kijken. Heeft dat de uitwerking die we willen? Nou, ik denk dat op zich, zoals we hier net ook al over gesproken hebben, dat het in ieder geval niet is zoals we dat graag zou willen zien. Volgende week is er weer een debat in het Tweede Kamer over de versterking. Gaat het CDA ook bij zijn eigen partij dit punt onder de aandacht brengen, zoals wij ook hebben gedaan?

00:42:28

de heer Ubbens: Ja, uiteraard. Uiteraard. Maar ik hou er gewoon niet zo van dat wij hier als gemeenteraad alleen maar lopen te wijzen naar Den Haag. Het gaat erom vooral wat wij hier met z'n allen vinden. En daar probeer ik een bijdrage aan te leveren en ook een eensgezindheid in te creëren, omdat we dan denk ik het meest kunnen bereiken. Maar natuurlijk is het zo dat ik dat ook zal aangegeven in Den Haag. Dat dit niet per se de oplossing is die wenselijk is. Dan heb ik nog een paar andere dingen. Tot slot nog één ander ding waar ik zelf ook nog wel mee worstel en dat heeft ook met die bestuurlijke afspraken te maken. Kijk, het gaat allemaal uit van het idee dat de risico op gaswinning wordt lager. Het risico op aardbevingen door gaswinning wordt lager. Maar goed, we zien toch weer een zware beving recent. En ik kan me heel goed voorstellen dat bewoners dan denken: hoe veilig is dat eigenlijk? En wie zegt dat eigenlijk? En afgelopen zomer was nog weer de directeur van het SodM die geciteerd werd op RTV Noord en die zei: "Ja, we weten eigenlijk niet zo goed op lange termijn wat de risico's eigenlijk zijn." Dat soort berichten brengt een

Lokaal plan van aanpak versterking 2022

heleboel onzekerheid met zich mee. En wat ik dan nu wel mis af en toe, ik kan nergens die informatie goed vinden. Als ik daarin geïnteresseerd ben of ik wil weten: hoe veilig is dat eigenlijk? Wat ligt er eigenlijk onder? Gewoon in leken taal uitgelegd. Ik vind het eigenlijk niet. Ik lees alleen maar: het risico wordt minder. Welke bewijzen daarvan zijn, hoe zeker dat is, dat zie ik niet. Daar zou misschien ook nog eens een keer wat meer informatie over kunnen komen op een voor iedereen toegankelijke manier beschikbaar gesteld. Zodat wij ook bewoners goed onderbouwd kunnen uitleggen dat hun huis niet meer versterkt hoeft te worden, omdat het risico op een zware beving echt minder is. En dat we niet alleen hoeve te zeggen: "Dat zegt een expert, ik weet niet wie, maar het zal wel ergens gezegd zijn." Daar zou ik ook iets meer informatie over willen hebben. Daar laat ik het voorlopig bij.

00:44:29

Voorzitter: Dank u wel meneer Ubbens. Dan kijk ik hier rond, thuis rond. De heer Van Zoelen Partij voor de Dieren.

00:44:37

de heer van Zoelen: Ja dank, Voorzitter. Ik denk dat heel veel al gezegd is over lokaal plan van aanpak en ook de frustratie die de vele fracties delen over de enorme vertraging. Gelukkig dat er nu weer een nieuw lokaal plan van aanpak is en niet dat we weer een update hebben. En ik ben toch ook wel benieuwd wat de strategie is of we dit plan wel halen. Want we zien een werkvoorraad van 5.000 woningen en daar wordt dan 400 van afgerond. Een heleboel in de uitvoerings- of in de beoordelingsfase. Ik ben benieuwd: wat wordt onze strategie ook als uiteindelijk aan het eind van dit jaar blijkt dat de vertraging nog verder is opgelopen. En ook zeker de opmerkingen daarover zijn al gemaakt dat er nog steeds nieuwe aardbevingen plaatsvinden. Dus ja, ik ben het eens. Ik kan me aansluiten bij alle opmerkingen die zijn gemaakt over de frustratie en ook dat dit losgetrokken moet worden en daarvoor ligt ook een heel groot deel regie bij de overheid. En het is goed om daar met de vuist op tafel te slaan en ook misschien om hier de noodtoestand over uit te roepen zodat er genoeg capaciteit beschikbaar komt om die mensen, in welke regeling ook, hun huis te versterken.

00:45:57

Voorzitter: Dank u wel, dan gaan we naar de heer Claassen van D66.

00:46:01

de heer Claassen: Voorzitter, dank u wel. Samenwerken, samenwerken en nog eens samenwerken. Dat is wat mij is bijgebleven van het werkbezoek dat we hebben gehad aan de aardbevingscoaches in Ten Boer en Ten Post. En wat doen deze mensen ongelooflijk goed werk. Zij en andere mensen zoals onze gebiedsregisseurs, die staan naast onze inwoners en zij doen zo goed als kan wat ze moeten doen in dit ongelooflijk complexe dossiers. Wij stellen met het lokaal plan van aanpak de kaders en geven de prioriteit aan in onze gemeente. Op de inhoud van het plan hebben wij als fractie dan ook weinig aan te merken. Het geeft goed aan hoe we ervoor staan en welke prioriteiten worden gesteld. De typologie-aanpak die wordt voorgesteld lijkt te kunnen leiden tot een versnelling van opname en beoordeling. En dat is op zich goed nieuws. Maar toch maken wij ons zorgen over de uitvoering door Nationaal Coördinator Groningen. Want hoewel wij op deze manier sneller een inschatting kunnen maken welke woningen versterkt moeten worden, lijkt Nationaal Coördinator Groningen er niet klaar voor. Het lijkt alsof door de opgetuigde bureaucratie

Lokaal plan van aanpak versterking 2022

vertraging op vertraging ontstaat. Is het dan ook niet een idee aan de wethouder deze vragen om een regionaal team samen te stellen waarin we de uitvoering van deze versterking op gang kunnen houden. Het is wat D66 betreft tijd voor minder overleggen en meer uitvoeren. Waarin wij als gemeente aan het stuur blijven. Want hoewel wij hier in dit huis sturing geven op ons eigen plan, zijn wij slechts één van de vijf aardbevingsgemeenten die binnen de uitvoeringsoperatie van Nationaal Coördinator Groningen vallen. En in dit complexe government vraagstuk maakt het, met de komst van het meerjarig versterkingsplan van de minister, er allemaal niet eenvoudiger op. Ik citeer even uit het lokaal plan over het voorstel van het meerjarig versterkingsplan: 'Afgesproken is dat het regionale plan regelmatig wordt bijgesteld op basis van ervaringen in de praktijk van de uitvoering. Dit heeft dan weer invloed op de plannings van de individuele gemeenten. Zo ontstaat in dit stuk genoteerd, een iteratief proces waarin naar verwachting de aannames en daarmee de plannings met steeds grotere zekerheid ingevuld worden.' Nou, dat klinkt allemaal heel goed, maar de vraag is hier: wie neemt nu uiteindelijk de beslissing wat prioriteit heeft? Hoe zijn wij als geheel van aardbevingsgemeenten bestuurlijk voldoende in positie om een juiste afweging te maken? En hoe kunnen wij sturen op de versnelling van de versterking van Nationaal Coördinator Groningen? Daarmee sluit ik af, Voorzitter. Laten we blijven samenwerken, zorgen voor minder bureaucratie en we gaan aan de slag. Dank u wel.

00:48:27

Voorzitter: Dank u wel, meneer Claassen. Dan gaan we denk ik naar mevrouw Akkerman van de VVD.

00:48:31

mevrouw Akkerman: Ja, dank u wel, Voorzitter. Ik had inderdaad mijn hand inmiddels opgestoken. Ja, ook wat ons betreft is het plan van aanpak een logisch verhaal wat al door meer mensen is gezegd. Wij delen met D66 de hoop dat de typologie-aanpak de versnelling kan brengen die daarmee verwacht wordt. En we hadden daarnaast exact dezelfde vraag als de Partij van de Arbeid over de acht woningen die nog in de P50-groep vallen en die dan in 2023 aan de beurt zouden zijn. Maar wat ons betreft zouden die dan ook eerder moeten. Het gaat tenslotte om veiligheid en dat staat wel voorop wat de VVD betreft. En voor wat betreft de discussie die eigenlijk zonet voorbijkwam over de bestuurlijke afspraken kunnen wij ons wel grotendeels aansluiten bij het CDA. Dank u wel.

00:49:20

Voorzitter: Dank u, mevrouw Akkerman van de VVD. Dan komen we bij de wethouder voor de beantwoording. En die heeft daar ongeveer een kwartiertje de tijd voor.

00:49:33

Wethouder Van der Schaaf: Ja, dank u wel, Voorzitter. Ben ik goed te verstaan?

00:49:36

Voorzitter: Ja, u bent goed te verstaan.

00:49:39

Wethouder Van der Schaaf: Mooi. Dank u wel voor uw opmerkingen en vragen. Ik ga ze even langs in het lokaal plan van aanpak. Naast het plan van aanpak zijn er ook wel een aantal specifieke vragen gesteld, dus daar ga ik zeker op in. Ik begin even met het punt van

Lokaal plan van aanpak versterking 2022

communicatie. Daar gaat het vaak over. Daar eindigen we vaak mee in de beschouwing, maar laten we daar hier maar even mee beginnen. Ik denk in z'n algemeenheid, en ik heb dat ook van meerdere fracties gehoord, en daar spreek ik ook mijn waardering voor uit, dat er veel waardering ook van uw kant is voor de inzet van onze mensen, maar ook voor de mensen van NCG in dit dossier. Het is hard werken, het is zwaar werken omdat er in de raad veel regelgeving voortdurend is veranderd. Mensen, begrijpelijk, zwaar gefrustreerd zijn vaak in processen. We hebben het natuurlijk over bewoners. En dan is het als professional daarin af en toe buitengewoon moeilijk om daarin te opereren. En dat doen de mensen van ons ook naar eer en geweten, met tomeloze inzet en ook over het algemeen moet ik zeggen met heel veel kwaliteit. En ik merk aan u dat die ook worden gewaardeerd. Ik denk ook dat het van belang is dat u beseft als raad en daar heeft u natuurlijk ook een verantwoordelijkheid in en een aantal van u, de heer Ubbens zei daar ook al iets over, dat zeker bij dit onderwerp natuurlijk vaak gebeurt dat bewoners, u als raadsleden, de pers snel weten te vinden. Dat is ook goed. Maar dat er natuurlijk ook medewerkers van ons zijn die vaak heel veel informatie en ook heel veel vragen kunnen beantwoorden. Dat is ook altijd een verantwoordelijkheid van iedereen om erop te wijzen dat onze medewerkers er zijn en ook vragen kunnen beantwoorden en dat het niet altijd nodig is om maar gelijk een raadslid of een wethouder of de burgemeester te bellen. We hebben echt goede mensen in dat gebied zitten. En daar hoort dan natuurlijk ook bij dat we goed bereikbaar zijn en goed vindbaar zijn. Daar hebben de afgelopen tijd veel in geïnvesteerd met bijvoorbeeld de website natuurlijk die genoemd is, maar ook bijvoorbeeld in Woltersum met het infopunt dat we samen doen. En alle zaken om dat verder te verbeteren daar houden we ons voor open. Daar staan wij voor open.

00:51:38

Wethouder Van der Schaaf: Ook het punt wat met name door mevrouw Wijnja werd aangehaald over het echt leren communiceren, het leren van de dingen die goed en minder goed gaan in het dossier zijn buitengewoon belangrijk. Mevrouw Wijnja maakte het verschil tussen de wereld van de techniek, de technische wereld, en de belevingswereld van die bewoner. En dat die soms wat buitengewoon veel uit elkaar lopen. Maar tegelijkertijd, ze kunnen niet zonder elkaar. Zolang we die technische wereld, die wereld van de versterking, de organisatie van alles niet op orde hebben, dan zal die belevingswereld van die bewoner, eigenlijk zal die bewoner nooit tevreden kunnen zijn omdat de zaak niet op orde is. Maar ook andersom wanneer we die belevingswereld niet in onze communicatie, al onze medewerkers, dat zij die communicatie niet internaliseren, dan zal die technische wereld niet goed gaan functioneren. En dat betekent dus eigenlijk dat, en in die zin vind ik dat zeer interessant, dat een aantal zaken die we natuurlijk hebben lopen, ook in samenwerking met de kennisinstellingen, ook met universiteiten, het ontwikkelen van een soort doorgaande leerlijn lijkt ons zeker een goed idee en denken we ook graag verder over door.

00:52:45

Wethouder Van der Schaaf: Dan het lokaal plan van aanpak in zijn algemeenheid. En dan begin ik even met het punt van de planning en de frustratie die breed leeft in het hele gebied, ook bij het college voor alle duidelijkheid over het feit dat het allemaal te lang duurt. Ik moet wel constateren en er werd ook door een aantal van u een aantal voorbeelden

Lokaal plan van aanpak versterking 2022

genoemd, dat er natuurlijk wel nu echt daadwerkelijk een aantal projecten opgeleverd zijn. Dat er ook daadwerkelijk voortgang is. Een aantal jaren geleden leek er nog helemaal geen voortgang te zijn. Maar we moeten zeggen: "Als er de belofte is van bijvoorbeeld de minister om in 2028 deze hele versterkingsoperatie afgerond te hebben, dan moeten we dat waarmaken. Echt veel sneller dan het nu gaat." En daar is heel veel voor nodig. En natuurlijk zien we succesvolle voorbeelden, bijvoorbeeld de bouwimpuls als in Lellens. Is er een vraag, Voorzitter?

00:53:38

Voorzitter: Ja, u heeft een vraag van heer Claassen van D66.

00:53:41

Wethouder Van der Schaaf: Ja, oké.

00:53:42

de heer Claassen: Even een korte vraag. De ambitie van de minister, 2028 om dit te realiseren. Bent u het met ons eens dat die kans dat we dat gaan redden wel heel gering is gezien de uitvoeringscapaciteit op dit moment?

00:53:55

Wethouder Van der Schaaf: Ja, kijk, ik probeerde, zoals u het nu stelt, heel stellig, ik probeerde dat wat subtieler neer te zetten. Kijk, zoals het nu gaat, gaat dat zeker niet. Laat ik het zo zeggen. En dat betekent dat er heel veel moet gebeuren om dit wel mogelijk te maken. En ik vind het inderdaad ook dat we voorzichtig moeten zijn met beloven dat wij dat in 2028 afgerond hebben. Tegelijkertijd moeten we ons goed realiseren dat ook 2028 nog zeven jaar verder is dan nu. Dus we hebben ook wel de plicht als samenwerkende overheden gezamenlijk om het zo kort mogelijk te laten duren. Maar op dit moment ben ik het met u eens, moet het veel en veel sneller en moet er ook nog veel meer gebeuren. En er zijn een aantal redenen waarom dat zo langzaam gaat. In het verleden heel erg sterk natuurlijk de voortdurende schuivende regelgeving, schuivende panelen, waardoor steeds weer opnieuw gewerkt moest worden met nieuwe kaders. Procedures die niet alleen in het aardbevingsdossier maar in zijn algemeenheid in de bouw buitengewoon lang duren. Met alle zaken waarbij we met reguliere bouw te maken en mogelijke vertragingen kunnen we hier natuurlijk ook weer tegenkomen. Capaciteit, veelal genoemd, is ook een probleem. Wat in ieder geval niet het probleem mag zijn is de gebrekkige samenwerking. Een gebrek aan prioriteit binnen als overheid. Dus in die zin ben ik het eigenlijk wel eens wat de heer van Zoelen eigenlijk zegt: "We moeten, en die verantwoordelijkheid hebben we ook als gezamenlijke overheden, om permanent eigenlijk heel hard met die vuist op tafel te slaan, dat in de strijd om prioriteiten, om capaciteit, dat Groningen de versterking en schadeherstel echt met afstand prioriteit moet hebben als het gaat om het vinden van capaciteit." En ik zie ook dat de Nationaal Coördinator en ook de minister dat tot nu toe onderschrijft en ook in ieder geval naar probeert te handelen. En daarin is ook van belang, zoals de Claassen al zegt, dat wij als regio gezamenlijk blijven sturen op die capaciteit. En dat doen we ook. We hebben dat versterkingsoverleg Groningen waarin bestuurders zitten van verschillende gemeenten, samen met de Nationaal Coördinator, waarin wij daar ook de capaciteit van inzien en sturen en afspraken over maken. En we hebben ook met regelmaat bestuurlijk overleg met de minister en [onhoorbaar 00:56:02-00:56:02] en de hoge ambtenaren van het

Lokaal plan van aanpak versterking 2022

ministerie om ook ervoor te zorgen dat ook daar de inzet en middelen komen. Dus daar ben ik het helemaal eens met iedereen dat dat wel een heel gevecht is om dat voor elkaar te boxen. Waarbij ik ook inderdaad voorzichtig wil zijn met het doen van beloften. Want om 2028 te halen in het huidige tempo gaat het niet lukken en dat wordt dus een hell of a job.

00:56:30

Wethouder Van der Schaaf: Dan één punt, daar ga ik nu maar even over beginnen. Ik kom zo nog op wat specifieke vragen terug die door u gesteld zijn. Eerst even het punt van de Ommerlanderstraat en het bestuursakkoord. Ik heb u een paar keer, bijna iedereen leek dat expliciet of impliciet te zeggen, dat de verschillen die in dit gebied in Ten Boer zijn, dat die het gevolg zouden zijn van het bestuursakkoord. Dat is niet het geval. Het bestuursakkoord heeft als doel gehad om verschillen die er zijn, of ze nou onuitlegbaar of uitlegbaar zijn, de waardeverschillen, om daar zoveel mogelijk als het kon verschillende weg te nemen. Maar dat beseffen we ons heel goed, omdat de manier waarop, daar kom ik zo op terug, er gewerkt wordt in het aardbevingsdossier, we nooit alle verschillen weg kunnen nemen. Daar waar het niet kon, om compensatie te bieden. Dat is wat het bestuursakkoord ook heeft gedaan. En dat heeft de heer Bushoff denk ik ook aangegeven, daar hebben de regionale bestuurders, wij, met onze mensen echt ontzettend voor moeten vechten om de middelen te krijgen die daarbij horen. Dus het idee dat in dat bestuursakkoord de verschillen zijn ontstaan, dat is geenszins het geval. Het is eerder andersom. De verschillen die er al waren zijn dan wel verminderd dan wel gecompenseerd. Dat was de bedoeling van het bestuursakkoord. En daar zijn we naar mijn idee ook in Groningen en ook in andere gemeenten, binnen de mogelijkheden die we hebben in geslaagd. Nu even specifiek over wat er aan de hand is aan de andere [onhoorbaar 00:58:01-00:58:01] vraag.

00:58:02

Voorzitter: U heeft een vraag van de heer Rebergen van de ChristenUnie en daarna een vraag van de heer Dijk van de SP.

00:58:09

de heer Rebergen: Ja, dank u wel. Wethouder geeft aan: de verschillen zijn niet ontstaan door het bestuursakkoord maar juist bestuursakkoord heeft geprobeerd om die verschillen zoveel mogelijk weg te nemen. Ik denk dat het goed is dat de wethouder dat heeft toegelicht. Maar klopt het dan dat die verschillen zijn ontstaan door de alom niet geroemde methode van HRA?

00:58:31

Wethouder Van der Schaaf: Moet ik daar direct op antwoorden, Voorzitter?

00:58:34

Voorzitter: Ja, doet u dat maar.

00:58:38

Wethouder Van der Schaaf: Nou, ja en nee. Kijk, de verschillen zijn ontstaan door het principe dat wij vinden, en dat lijkt me op zich wel een goed principe natuurlijk, dat de woningen als ze versterkt worden, ze versterkt worden, ze moeten natuurlijk veilig zijn, dat is de bedoeling, dat versterking leidt tot veilige woningen, op de op dat moment beschikbare normen die er zijn. En die normen zijn in de loop der jaren door vermindering van de

Lokaal plan van aanpak versterking 2022

gaswinning anders geworden. Het tweede principe wat we gezegd hebben, en ook dat is een heel goed principe, dat op het moment dat er gestart wordt met het versterkingsproces van de van de woning, dat niet tijdens dat proces de normen worden aangepast. En dat was dus precies wat de aanleiding was voor het bestuursakkoord dat het Rijk op een gegeven moment zei: "Ja, we hebben nu nieuwe normen, we hebben nu nieuwe uitgangspunten en dan gaan we alle woningen gaan we tegen dat licht beoordelen en dat zou consequentie kunnen hebben dat er voor heel veel woningen geen versterking meer nodig was en ook als consequentie dat ze eigenlijk ook na jarenlang wachten en in onzekerheid zitten, eigenlijk helemaal nergens recht op zouden hebben. Wat wij toen met het bestuursakkoord gedaan hebben, hebben we gezegd: Nee, we willen het principe dat als je één keer in die trein als het ware zit van versterking, dat je tegen de norm versterkt wordt, beoordeeld wordt en versterkt wordt. En daarnaast voor woningen die vergelijkbaar zijn, maar die niet in diezelfde stroom als het ware zitten, vinden we dat er op zijn minst getoetst moet worden of de woning veilig is ten opzichte van de huidige normen, maar ook nog recht hebben op een compensatie." En dat is onder andere voor de woningen in blok b die 30.000 euro geworden. Als je bijvoorbeeld kijkt specifiek naar de Ommerlanderstraat, Blinkerdlaan, dat zijn woningen, die woningen die in sloop-nieuwbouw zitten, dat zijn allemaal woningen uit de zogenaamde batch 1588. Ook daarvoor gold, dan moet ik wel heel ver terug, in 2017, dat de regio er ontzettend voor heeft moeten vechten destijds, met toen nog de minister Wiebes, om het voor elkaar te krijgen dat de versterking die toen al heel ver gaande was, niet rücksichtslos werd gestopt. En dat mensen die al in een traject zaten van versterking zoals nieuwbouw, dat op dat moment niet gezegd werd: "Ja, gezien het feit dat toen de gaswinning werd afgebouwd, gezegd werd dat die versterking niet meer zo hard nodig was als destijds bedacht is en we gaan eigenlijk die woningen opnieuw beoordelen." En dat had dan inderdaad geleid tot een heel ander programma. Wat wij gedaan hebben, toen hebben we gezegd: "Nee, we zijn eraan begonnen, we kunnen niet alleen voor deze woningen in Ten Boer, maar ook voor andere woningen, dat moet gewoon afgemaakt worden zoals het bedacht is." Daar is uiteindelijk een financieel arrangement gekomen zoals u kent met batch 1588. Daarnaast waren woningen in die straten, waarvan een deel al een versterkingsadvies had. Die werden al tegen de nieuwe norm beoordeeld en er zaten, en daar zitten al die 16 woningen in die nu ons hebben benaderd inmiddels ook en tenminste zeggen naar de rechter te stappen, [onhoorbaar [01:01:26-01:01:26] die helemaal niet meer in het versterkingsprogramma zaten. Wij hebben op twee manieren als gemeente Groningen daar iets aan gedaan. We hebben ze al eerder onder de scope van de versterking gebracht vanuit het idee: het is raar dat de ene straat van de woningen wel worden beoordeeld en de andere niet. En vervolgens hebben we via het bestuursakkoord deze 16 woningen ook nog, het zijn er zelfs meer trouwens, ook nog deze woningen onder blok b gebracht. Dus dat wil niet zeggen dat ik me nog steeds heel goed kan voorstellen vanuit de beleving van bewoners.

01:01:55

Voorzitter: Wethouder.

01:01:56

Wethouder Van der Schaaf: Ja, sorry.

Lokaal plan van aanpak versterking 2022

01:01:58

Voorzitter: Het is lastig. De thuiszitters, u kunt niet zien dat er vragen zijn. Ik heb nog een vraag van de heer Rebergen op dit punt van de ChristenUnie. En volgens mij wilde de heer Ubbens ook nog iets vragen. Maar dat handje is inmiddels weer verdwenen. Eerst de heer Rebergen.

01:02:11

de heer Rebergen: Ja, dank u wel, Voorzitter. Ja, ik denk dat de wethouder terecht aangeeft hoe het is gegaan. Maar het is wel een heel lang en technisch verhaal. En begrijpt de wethouder dan ook dat dit wel heel lastig uit te leggen is richting bewoners?

01:02:29

Voorzitter: De wethouder.

01:02:31

Wethouder Van der Schaaf: Ja, natuurlijk. Maar volgens mij ben ik de laatste om te zeggen dat alles wat in de loop der jaren bedacht is dat dat richting bewoners allemaal heel helder en makkelijk uit te leggen is. Ik eindigde net ook mijn betoog door te zeggen dat ik me buitengewoon goed kan voorstellen vanuit beleving van deze bewoners die het betreft, als je vanuit de bewoner redeneert en vanuit de situatie die er ligt, dat dit buitengewoon veel vragen oproept en inderdaad in de categorie valt van moeilijk uitlegbare of niet uitlegbare, hoe je het maar wilt noemen, verschillen.

01:02:58

Voorzitter: Het is denk ik helder wat mij betreft. De heer Ubbens had volgens mij ook nog een vraag op ditzelfde punt.

01:03:06

de heer Ubbens: Jazeker. Dank, Voorzitter. Ja, een beetje in dat verlengde, want ik denk inderdaad, de wethouder geeft het net aan, dat er van alles is gedaan. Anders waren deze huizen misschien, als we niks hadden gedaan, er geen bestuursakkoord was gesloten, dan was er voor deze mensen misschien nog veel minder geweest. Was het verschil nog veel minder goed uitlegbaar. Maar goed, hoe moet ik de woorden van de wethouder interpreteren? Vindt hij nou niet ook dat we ons best zouden moeten doen om daar nog eens goed met z'n allen naar te kijken of dit wel de uitkomst is die we wilden? Want in het bestuursakkoord staan wel dingen over: we willen voorkomen dat er moeilijk uitlegbare verschillen zijn. Als die er dan toch zijn, waarom zou je dan niet opnieuw proberen die verschillen weg te nemen? Dat is mijn vraag.

01:03:54

Voorzitter: De wethouder.

01:03:55

Wethouder Van der Schaaf: Ja, Voorzitter. Dat suggereert alsof de ruimte die er in het bestuursakkoord was, heel veel meer ruimte bood dan wat we nu hebben gedaan. Wij hebben binnen de ruimte die we als lokaal bestuur hebben eigenlijk alles gedaan wat we kunnen doen om dit verschil zo klein mogelijk te maken. En ik zal de laatste zijn om te zeggen dat het bestuursakkoord alle verschillen heeft weggenomen. Die verschillen blijven nu eenmaal. En in elke situatie, ook al zou [onhoorbaar 01:04:23-01:04:23] een aantal

Lokaal plan van aanpak versterking 2022

zouden hebben een verschil nog anders maken, maar dan zijn er weer andere plekken waar die verschillen ook het geval zijn. Dit zijn 16 mensen die dit nu hebben aangekaart. Maar ik kan u vertellen: dit zijn 16 adressen maar in totaal gaat het om 100 adressen waar je, als je doorredeneert, dezelfde redenering voor zou kunnen toepassen. Dus we moeten ons wel heel goed realiseren dat de suggestie dat we door bepaalde woningen in een andere categorie te plaatsen, dat was nog niet eens mogelijk bij het bestuursakkoord, we hebben ze eigenlijk al in de hoogste categorie gebracht, namelijk blok b voor deze woningen, meer zat er ook niet in, maar zelfs als je allerlei nieuwe categorieën zou toepassen, dat kan ook helemaal niet, maar zelfs al zou je dat doen, dan nog blijf je met verschillen zitten. Dat heeft te maken met het feit dat sommige woningen, of dat woningen op verschillende momenten zijn beoordeeld tegen een andere norm. Maar één ding is gelijk: alle mensen hebben recht op een veilige woning. Daar gaan we vanuit. En we hebben voor een aantal adressen, waaronder deze woningen, via het bestuursakkoord geregeld dat ze ook nog een compensatie hebben gekregen.

01:05:25

Voorzitter: Dan heeft u nog een korte vraag van de heer Dijk.

01:05:29

de heer Dijk: Voorzitter. Volgens mij zei de wethouder een tijdje terug heel terecht dat bijvoorbeeld de bewoners van de Ommerlanderstraat en Blinkerdlaan, dat daar een strijd voor gevoerd moest worden om ervoor te zorgen dat, met Wiebes toen, dat het in ieder geval nog voor hen ook geregeld wordt. Is de wethouder het met de SP-fractie, en ik neem aan ook met meerdere fracties hier, het eens dat het eigenlijk een permanente strijd is? Dus leuk dat er een bestuursakkoord is gesloten, daar kan ik met u een discussie over aangaan, dat hebben we vaker ook gedaan. Ik heb net even een klein debatje gehad met de heer Bushoff daarover.

01:05:58

Voorzitter: Dat gaan we niet doen meneer Dijk.

01:05:59

de heer Dijk: Dat gaan we niet doen. Maar volgens mij zegt de wethouder wel iets heel cruciaals. Hij zegt: "Deze 16 gezinnen die kaarten dit nu aan. Maar het gaat eigenlijk over 100 adressen." Ja, dan wil ik graag van de wethouder weten of hij ook van mening is dat we daar politieke strijd voor moeten aangaan? Want dat betekent namelijk dat wij als gemeenteraad u ook daarbij kunnen helpen. Als het een permanente strijd is, want dat weet u ook, voor bijna iedere euro, voor bijna ieder huis moeten er bijna een strijd gevoerd worden helaas, is hij dan met ons van mening dat wij als gemeenteraad het college ook moeten ondersteunen in die strijd voor bijvoorbeeld deze 16, niet alleen deze 16, maar 100 woningen? Want die 16 gezinnen die ik gisteren heb gesproken, het waren er tien, die willen die strijd wel voeren met u.

01:06:42

Voorzitter: De vraag is duidelijk, denk ik, meneer Dijk. U heeft daartoe ook een oproep gedaan. Het woord is aan de wethouder. En dan gaan we dit deel van de vergadering zo ook afronden.

Lokaal plan van aanpak versterking 2022

01:06:51

Wethouder Van der Schaaf: Dit is ook precies het probleem dat ik aansnijdt. Want dit zijn, ik noem dit zijn 100 adressen die lijken op die 16, maar er zijn nog in ons hele aardbevingsdossier nog veel meer van dit soort verschillen. Alleen ja, daar moeten we het echt met elkaar, dan kies je wel een hele andere. Ik ben het op zich eens zelfs met de heer Dijk dat het een strijd is. Maar de insteek die wij hebben gekozen in de regio en daar sta ik op zich ook nog steeds achter, is dat iedereen recht heeft op een veilige woning en dat woningen beoordeeld moeten worden op de op dat moment geldende normen. En inderdaad, dat leidt wel tot verschillen. En zolang die verschillen tot heel onuitlegbare verschillen leidt, dan moet er compensatie volgen. Dat hebben wij volgens mij geregeld in dat bestuursakkoord. Op het moment dat u eigenlijk zegt: "Ja, eigenlijk heeft iedereen die eigenlijk te maken heeft met een versterkingsopgave recht in een vergelijkbare situatie op sloop-nieuwbouw." Dan zijn er misschien wel veel meer dan 100 man. Eerlijk gezegd denk ik niet dat dat de weg is die wij op moeten gaan. Dus ik wijs er alleen maar even op dat in zijn algemeenheid, alles moet gelijk, er mag geen verschil ontstaan, dat dat wel eens de uitkomst zou kunnen zijn. Volgens mij wil niemand dat. Wat niet wegneemt dat dit specifieke geval, 16 mensen daar gaan we uiteraard mee in gesprek en daar gaan we met onze mensen maar over in gesprek en als het nodig is komen uiteraard de burgemeester en ik ook langs een aankijken wat hun argumenten zijn, of er iets in zit. Daar kunnen wij zelf voor alle duidelijkheid binnen het bestuursakkoord niks doen. En ten tweede hebben ze ook aangegeven juridische strijd te gaan voeren. Ook die zullen wij met belangstelling volgen. Maar als ik nu zou zeggen: "Iedereen die eigenlijk, en daar bedoel ik helemaal niets vervelends mee, ook zeker niet naar deze mensen toe, maar als wij zouden zeggen dat iedereen, met alle verschillen die in de regio ontstaan zijn doordat er nu één keer in de tijd andere normen zijn, nu gelijk moeten trekken, dan." We hebben juist met het bestuursakkoord echt een andere keuze gemaakt. Om dan te kiezen voor compensatie en niet om iedereen elke woning te laten versterken ten opzichte van de norm uit 2018. Of eerder, sorry, in 2015. Want dan zouden we echt in een heel andere versterkingsopgave terecht zijn gekomen die ook veel forser zullen zijn en naar ons idee ook niet nodig zullen zijn gezien de veiligheid.

01:09:00

Voorzitter: Dan kijk ik nog eventjes rond en ook even naar de wethouder of u zo'n beetje alle vragen heeft beantwoord?

01:09:07

Wethouder Van der Schaaf: Ja, ik had nog wel een paar andere dingen die ik graag even zou willen beantwoorden, maar dat kan staccato hoop ik. Even kijken. Het bestuursakkoord hebben we gehad. Ja, dan had de heer Bushoff en ook ondersteund dacht ik door mevrouw Akkerman op de acht woningen in Ten Post. Ja, dat klopt wat daar staat. Dus dat het erop lijkt dat deze woningen als gevolg van overbezetting of te veel vraag niet behandeld kunnen worden. Nou, ik ben het eigenlijk met u eens dat we daar iets aan moeten doen. Dus we gaan even kijken of we deze woningen toch wat sneller, in overleg met de NCG, of we deze woningen toch wat naar voren kunnen halen. Het zijn allemaal een bijzondere situaties. Elke woning is weer anders. Maar goed, we zullen daar zeker met de NCG over in gesprek gaan. Ik

Lokaal plan van aanpak versterking 2022

hoop, wellicht kan ik daar wel voor de raadsbehandeling in december al iets meer over vertellen.

01:09:59

Wethouder Van der Schaaf: Dat geldt ook voor het punt, dat dacht ik ook van de heer Bushoff was: kunnen ook andere 127 adressen in de bouwimpuls? Ook daar zullen we met de NCG over in gesprek gaan. Ook de bouwimpuls zelf heeft natuurlijk weer een planning en capaciteit. Dus dat is even de vraag of dat past. Het punt van de bouwkundig begeleider. Kijk, we hebben natuurlijk altijd een bewonersbegeleider, of die heeft de NCG. We kunnen natuurlijk de NCG vragen om daar ook desgewenst bouwkundige ondersteuning bij aan te bieden. Het is ook zo dat we bij de meer collectieve aanpakken, zoals bijvoorbeeld bij batch 1588 waar we ook vanuit de gemeente mensen hebben rondlopen die zeer veel verstand hebben van meer bouwkundige zaken en die daar ook in adviseren en naast onze inwoners staan. Dan dacht ik dat de meeste specifieke vragen heb beantwoord. Ja, punt van mevrouw Wijnja heb ik gehad. Dus om even af te ronden, dank voor uw steun voor het plan van aanpak zelf. Ook dank voor uw opmerkingen over onze mensen. Terecht dat u kritisch bent over het tempo en ook over dat de communicatie altijd beter kan. En daar kunnen we met elkaar ook, denk ik, een verbetertraject in doen. Over dat specifieke punt van de 16 adressen in de Ommerlandenstraat daar gaan wij uiteraard met de bewoners over in gesprek. En in zijn algemeenheid kunt u ervan op aan dat zowel als het gaat om capaciteit als dat het gaat om middelen, dat wij samen met onze partners in de regio, ook bij een nieuw kabinet, eraan zullen houden dat ze de middelen die nodig zijn om Groningen veilig te maken, wij hen daarop zullen aanspreken inclusief de gaswinning die natuurlijk niet mag worden hervat.

01:11:47

Voorzitter: Dan zijn er nog vijf vragen voor u. Zullen we die één voor één langsgaan? De heer Rebergen, ChristenUnie.

01:11:55

de heer Rebergen: Ja, dank u wel, Voorzitter. Ja, we hebben nog aandacht gevraagd voor de gevolgen wat het met mensen doet. Het hele proces van de gaswinning en hoe ze daar ondersteuning bij kunnen krijgen? En dat dat bij veel bewoners nog niet echt goed bekend is hoe ze daar toegang tot hebben.

01:12:17

Wethouder Van der Schaaf: Ja, we hebben daar natuurlijk op dit vlak de afgelopen tijd heel veel, Voorzitter als ik mag trouwens, heel veel aan gedaan. Ook mijn collega Jongman is daar intensief bij betrokken om dat voor de regio, de ondersteuning en ook de gezondheidszorg, beter te organiseren. Ik zie dat in het verlengde van de opmerking die ik gemaakt heb over de bekendheid van onze mensen, onze steunpunten. En dat wij eigenlijk, dat we nog meer moeten doen zodat mensen ons weten vinden. Dus bijvoorbeeld het ondersteuningspunt in Woltersum. En dat bij al onze medewerkers en iedereen die bij de mensen thuis komt bekend is dat we ook op dit punt aandacht en zorg kunnen aanbieden aan onze inwoners.

01:12:57

Voorzitter: Dan nog een vraag van de heer Claassen van D66.

Lokaal plan van aanpak versterking 2022

01:13:04

de heer Claassen: Dank u wel, Voorzitter. Kort nog heel even ingaan op de uitvoeringskracht van Nationaal Coördinator Groningen. Om er toch voor te zorgen dat het tempo straks kan doen wat wij allemaal graag willen, was ik nog even nieuwsgierig of u nog misschien heb ik dat even gemist, misschien wat we toch kunnen doen vanuit de gemeente om Nationaal Coördinator Groningen in staat te stellen om die uitvoeringskracht op orde te brengen?

01:13:28

Wethouder Van der Schaaf: Dank u wel. Ja, terecht punt hoor van de heer Claassen. Het is echt een punt van zorg. Dat hebben wij ook wel richting de NCG geadresseerd. Alleen al het feit dat ze toch behoorlijk wat vacatures nog steeds eigenlijk permanent hebben, geeft wel aan dat er gewoon een tekort is aan capaciteit. En in deze markt is dat moeilijk te vinden. Kijk, we kunnen natuurlijk met elkaar gaan nadenken of we ook als gemeente op zo'n manier met de NCG kunnen samenwerken, dat we met één iemand twee dingen tegelijk kunnen doen. Waar we zelf bijvoorbeeld dan aan denken is bijvoorbeeld voor bepaalde projecten een gemeenschappelijke projectleider die dan deels door de NCG en deels door de gemeente wordt betaald. Dat willen we ook in een aanpak voor Groningen-stad zo doen, zodat we voorkomen dat er uren nodig zijn om met elkaar te overleggen en die uren gewoon kunt steken in het ondersteunen van onze inwoners en het aansturen van het project. Dus op die manier denken wij dat we nog extra vanuit de gemeente ook extra kunnen doen richting de NCG. Waarbij wel gezegd moet worden dat wij natuurlijk ook bij de gemeente op dit moment moeite hebben om onze capaciteit, uitvoeringskracht op orde te houden.

01:14:35

Voorzitter: Ik zie dat de heer Claassen blij is met het antwoord. Dat kan de wethouder helaas niet zien. Dus bij deze. De heer Van Zoelen, Partij voor de Dieren.

01:14:43

de heer van Zoelen: Ja, dank. Ik maak er nog een opmerking over: we hebben eerder een lokaal plan van aanpak gehad en die kon eigenlijk uiteindelijk niet uitgevoerd worden en toen kregen we een update. Dus eigenlijk is mijn vraag toch, eigenlijk zijn er al wel vragen over gesteld, maar hoe bewaken we hier de voortgang van dit lokaal plan van aanpak? En als we vooruitkijken krijgen we dan straks weer een update omdat deze niet gehaald is of zijn daar bellen die gaan rinkelen zodat we voortijdig kunnen ingrijpen?

01:15:13

Wethouder Van der Schaaf: Ja, Voorzitter. Het lokaal plan van aanpak wordt elk jaar vastgesteld met als doel om u in staat te stellen de prioriteiten zoals wij die voorstellen te onderschrijven of daar iets anders van te maken zodat wij ook weer verder kunnen. Dus het is in die zin wel een lopend of veranderend document. Elk jaar worden zo nodig ook plannen bijgesteld. De vraag vooral, excuus, de vraag is vooral: hoe houden we de vinger aan de pols als raad? Nou, met de begeleidingscommissie spreken wij regelmatig hoe wij u blijven informeren over de voortgang. We zien nu gewoon, tenzij we steeds maar weer een update geven als het nodig in overleg met de [onhoorbaar 01:15:53-01:15:53] commissie over de voortgang zodat u op elk moment in kan grijpen of vragen kan stellen aan het college wanneer men dat nodig acht. Dat lijkt mij ook de manier om de voortgang met elkaar te bespreken. En dat moet zeker vaker dan één keer per jaar.

Lokaal plan van aanpak versterking 2022

01:16:09

Voorzitter: Dan had de heer Ubbens geen vraag meer geloof ik. En voordat ik dan de heer Dijk het woord geef om een vraag te stellen. Ik heb u ongeveer vier minuten extra spreektijd gegeven. Dus zou u de vraag kort en bondig willen stellen?

01:16:22

de heer Dijk: Zeker, Voorzitter. Ik verwacht ook niet per se direct een antwoord, maar wij krijgen signalen van bewoners dat er in bijvoorbeeld de Jumbo De Beren allemaal advertenties hangen af van bureautjes die willen adviseren bij aardbevingsschade. Ik vond het een beetje zorgwekkend. Ze waren duidelijk niet van de gemeente. Ik vroeg mij af of het college daarvan op de hoogte is en wat zij daarvan vindt en of ze er iets aan wil doen?

01:16:48

Voorzitter: De wethouder.

01:16:49

Wethouder Van der Schaaf: Oké. Ja, ik kom zelf ook regelmatig in Jumbo De Beren, dus ik zal er eens even op letten wat het is. Ja, kijk, we kunnen moeilijk iets natuurlijk tegen de vrijheid van mensen om reclame te maken voor een bedrijfje doen. Maar het punt dat erachter zit, inderdaad, dat zie ik wel. Dat het buitengewoon jammer zou zijn als er allerlei bedrijven zouden zijn met verkeerde bedoelingen die mensen een poot uitdraaien. Of dat zo is, weet ik natuurlijk niet. Maar we hebben wel de plicht om onze inwoners daarvoor te waarschuwen mocht dat het geval zijn. Dus we duiken er even in ik kom daar even op terug.

01:17:24

Voorzitter: Helder, dan kunnen we volgens mij dit deel van de agenda zo'n beetje afronden. Niet voordat ik in elk geval twee duidelijke toezeggingen van de wethouder heb gehoord en dat gaat over de bewoners en het dorp waarover de heer Bushoff sprak. Daar gaat de wethouder nog mee in gesprek. En voor de raad van 22 december komt de wethouder nog met een terugkoppeling over het gesprek dat hij heeft gehad met de NCG over welke woningen sneller versterkt kunnen worden. Dat klopt, denk ik hè.

Wisselwoningen

Voorzitter: Dan gaan wij naar het tweede punt van deze agenda. Dat gaat over de wisselwoningen, geagendeerd door de ChristenUnie. Een aantal fracties heeft net de vrijheid genomen om dat al bij het vorige onderwerp te betrekken. Dat is op zich niet erg. Als u daar nog iets aan toe wil voegen dan kan dat kort, maar ik geef eerst de heer Rebergen van de ChristenUnie het woord.

01:18:16

de heer Rebergen: Ja, dat kan kort, denk ik, Voorzitter. Want we hebben inderdaad die antwoorden op de vragen over de wisselwoningen Ten Boer voor vanmiddag geagendeerd. De situatie in de Ommelanderstraat en Blinkerdlaan dienen direct opgelost zijn. Fijn dat er in een gesprek daarvoor een oplossing gevonden is. We kijken daarom wat breed naar de opgaven die in het plan van aanpak staan voor 2022 en de beschikbare wisselwoningen. Maar dat geldt ook voor als we verder vooruitkijken. En we vragen ons dan af of voor de verschillende dorpen, en dan met name voor Ten Boer, voldoende woningen beschikbaar

Lokaal plan van aanpak versterking 2022

zijn? Zo is de opgave in 2022 met de 79 woningen uit het P90 en daarnaast nog woningen uit de P grijs fors groter dan het aantal beschikbare wisselwoningen. Dus graag een reactie van het college.

01:19:03

Voorzitter: Dank u wel. Wie mag ik dan het woord geven? De heer Bushoff.

01:19:10

de heer Bushoff: Ja, ook nog kort, Voorzitter, aanvullend op wat er dan al over gewisseld is. We zien natuurlijk dat de afgelopen tijd er soms best wel wat te doen is geweest over de oplevering van nieuwe woningen. Volgens mij in deze raad zijn er verschillende fracties geweest die daar vragen over hebben gesteld. Het is verschillende keren ook aan de orde geweest. En een heel aantal problemen die er mee waren, namelijk dat mensen terugkwamen in een bouwput, dat er nog geen pad was naar hun deur, die zijn op dit moment volgens mij goed opgelost. En de vraag is eigenlijk heel simpel: kunnen we er niet voor zorgen dat in de toekomst we, voordat die bewoners terugkomen, er eigenlijk altijd voor zorgen dat er in ieder geval een aantal van dat soort basale voorzieningen getroffen zijn? Want schijnbaar lukt het de gemeente wel om dat te regelen en te organiseren nadat er wat onvrede was ontstaan daarover. Maar het zou mooi zijn als we die onvrede natuurlijk voor kunnen zijn als gemeente.

01:20:02

Voorzitter: Dank u wel. Wie wil hierover nog het woord voeren? De heer van Zoelen.

01:20:07

de heer van Zoelen: Ja, dank. Wij kunnen eigenlijk ons scharen achter de vraag van de heer Rebergen. Wij vragen ons eigenlijk ook af of er wel voldoende wisselwoningen zijn? Er wordt dan verwezen naar het college: ja, die batches 1588 die moet zelf eigenlijk een tijdelijke woonruimte regelen. Maar als je dat zo kijkt, levert dit toch weer vertragingen. Dus het is in ons belang dat dat proces doorvloeit. Dus onze vraag is eigenlijk ook: zouden we eigenlijk niet, er zijn nu 200 wisselwoningen beschikbaar, maar voor de zekerheid om het vlot te trekken en dat er niet obstakels komen, dat we toch gaan kijken naar mogelijkheden om extra wisselwoningen bij te bouwen.

01:20:56

de heer van Zoelen: Sorry, we hebben nog ruim de tijd zie ik. De heer Dijk, SP.

01:21:01

de heer Dijk: Ja, Voorzitter, heel kort, want volgens mij heeft de rest het ook al gezegd. Ik merkte ook inderdaad bij best wel veel bewoners dat het wat stress oplevert en dat er bij het begin van een project wordt uitgegaan dat de mensen A. terecht kunnen in wisselwoningen. Dat is mooi. Maar twee dat er ook vanuit wordt gegaan dat een bepaald percentage of een deel van de bewoners wel zelf vervangende woonruimte kan vinden. En volgens mij zit daar de stress en de druk op. Dan is eigenlijk inderdaad de simpele vraag die heb ik gehoord de heer Rebergen en de heer Van Zoelen ook stelden: wordt het niet tijd om te gaan nadenken over wat meer en wat ruimer in de wisselwoningen te zitten?

Lokaal plan van aanpak versterking 2022

01:21:47

Voorzitter: Zijn er van de fracties thuis nog mensen die het woord willen voeren? Mevrouw Akkerman van de VVD.

01:21:55

mevrouw Akkerman: Ja, dank u wel, Voorzitter. Dank aan de ChristenUnie om het op de agenda te zetten, dit onderwerp. Want het lijkt ons ook belangrijk dat op het moment dat je gaat versterken dat mensen dan ergens kunnen wonen. We hebben eigenlijk ook nog dat het voorbereiden voor het bouwen van wisselwoningen soms wel anderhalf jaar kan duren. En wij vroegen ons af of de wethouder ook daarin kansen ziet dat met name op het stuk waar de gemeente zelf natuurlijk invloed heeft qua regelgeving en processen om dat te versnellen? Zodat als je meer wil gaan bouwen, dat het ook wat sneller kan. Dank u wel.

01:22:30

Voorzitter: Heeft verder nog iemand de behoefte om er iets over te zeggen? Of de fracties die al het woord hebben gehad, maar dachten te weinig tijd te hebben nog iets willen toevoegen? Want we hebben nog bijna een uur over. Niet? Dan ga ik naar de wethouder voor de beantwoording.

01:22:48

Wethouder Van der Schaaf: Ja, dank u wel, Voorzitter. Enige punt van de heer Bushoff, dat ging niet zozeer over de wisselwoningen maar volgens mij over de oplevering van een nieuwe woning. Maar het is wel goed om daar even op te beantwoorden. Nou, kijk, ons beeld is niet zoals de heer Bushoff zegt, dat wij in staat zouden zijn om dingen goed op te leveren wanneer bewoners daarover in protest zouden gaan. Dat kan soms het beeld zijn. Maar naar ons idee hebben wij steeds juist in overleg met bewoners geprobeerd een goede oplossing te vinden. Het is niet zo dat we pas nadat bewoners u belde of de klant belde dat we dan in actie kwamen. In tegendeel zelfs. Wat niet wegneemt dat er wel wat spanning op zit. En dat is niet direct weg te nemen met zeggen: "We gaan betere communicatie doen of we gaan zaken anders doen." Het is gewoon simpelweg wel dat er soms gewoon sprake is van een situatie die je heel erg kan vergelijken met als je een nieuwbouwwijk of in herstructureringswijk. Het is vaak bijna onvermijdelijk dat er straten uit liggen. De openbare ruimte is ook altijd datgene wat je als laatste aanpakt als de huizen al klaar zijn. En tegelijkertijd willen we dat mensen toch zo snel mogelijk weer terug kunnen in eigen huis, dat willen ze vaak zelf ook wel. Ook om tempo in de versterkingen en de beschikbaarheid van de wisselwoning te zetten. Dus daar blijft altijd een soort spanning op zitten omdat mensen toch, en terecht denk ik, het gevoel hebben: wij hebben niet gevraagd om die versterking en nu is onze woning eindelijk klaar en moeten wij ook nog weken in een bouwput leven. Het minimale moet wel in orde zijn. Daar heeft de heer Bushoff gelijk in. Dat betekent inderdaad dat je gewoon schoon in je woning moet kunnen komen. Dat betekent ook dat de straten er nog niet in liggen. Soms is dat soms een bouwweg. Maar dat dat een beetje fatsoenlijk is. Ik heb het idee dat we dat nu in de Fazanthof bijvoorbeeld uiteindelijk geregeld hebben. Naar ons idee is het niet zo dat we daarvoor protesten van bewoners nodig hebben. Wat we daar wel voor nodig hebben is goed overleg met ze. Want het zal altijd maatwerk moeten zijn en het zal ook van twee kanten altijd geven en nemen moeten

Lokaal plan van aanpak versterking 2022

zijn. Maar ja, we kunnen altijd variëren, daar blijf ik voor open staan en het blijft een terecht aandachtspunt.

01:24:53

Wethouder Van der Schaaf: Dan de wisselwoningen.

01:24:55

de heer Bushoff: Voorzitter?

01:24:56

Voorzitter: Heel kort, meneer Bushoff.

01:25:00

de heer Bushoff: Volgens mij helemaal terecht dat er altijd een soort ongemak zal zijn als je terugkomt in een soort bouwput. Dat kun je niet voorkomen, denk ik. En het was ook niet de bedoeling om de suggestie te wekken dat alleen na protest van inwoners iets beter gaat. Maar volgens mij is het voorbeeld van de Fazanthof nou eentje waarvan we kunnen leren en kunnen kijken: kunnen we dat in de toekomst vaker, op die manier, in ieder geval aan de voorkant, samen met bewoners zo gaan regelen? Dus dat was meer de insteek van de vraag. Maar ik begreep dat de wethouder ook zei: "Ja, daar kunnen we van leren. Dus dat gaan we zo doen."

01:25:29

Wethouder Van der Schaaf: Jazeker, Voorzitter, de heer Bushoff heeft helemaal gelijk dat elke situatie weer nieuwe inzichten biedt, zowel in de techniek als in de communicatie. Dus dat sluit eigenlijk ook aan op het punt dat mevrouw Wijnja maakt. Dat we de techniek en de belevingswereld van de bewoner, die zie je ook hier soms enorm door elkaar lopen. Dat is, denk ik, een terechte opmerking. Even kijken. Dan het punt van de wisselwoning. De heer Dijk wijst bijvoorbeeld op het punt: we gaan er altijd vanuit dat een deel van de mensen zelf wel voor vervangende woonruimte zorgt. Dat is ook gewoon op basis van het feit dat mensen dat zelf graag willen. Dus het is niet zo dat het per se nodig is. 1588 is trouwens een ander verhaal. Dat heeft te maken met die specifieke afspraken. Het is gewoon zo dat we ervan uitgaan dat een aantal mensen dat doen, ook omdat ze het vaak willen en ook doen. Dus het is niet zo dat we dat als drukmiddel willen gebruiken, in tegendeel zelfs. Maar juist die mensen die mogelijkheid te bieden. En je ziet vaak dat in de berekeningen die we moeten maken: hoeveel is er nodig en hoeveel tempo kunnen we maken, dan kunnen we gewoon op basis van ervaring van een bepaald aantal uitgaan. Maar het is niet bedoeld om mensen onder druk te zetten.

01:26:34

Wethouder Van der Schaaf: Zo ook bij de 1588, Ommerlandenstraat en Blinkerdlaan, ook al even eerder aan de orde gekomen. Daar is een bijeenkomst geweest waar de burgemeester en ik waren. Het leek er eigenlijk op alsof, de heer Van Zoelen gaf dat ook aan, en in de beeldvorming snap ik ook wel waarom hij dat zegt, dat daar een tekort aan wisselwoningen de bottleneck was. Het blijkt uiteindelijk toch net iets anders te liggen. Maar dat neemt niet weg dat er een oplossing voor gekomen is, waarbij we samen met bewoners en met de aannemer de planning zo hebben gemaakt dat men niet [onhoorbaar 01:27:03-01:27:07]

Lokaal plan van aanpak versterking 2022

kan zijn, maar uiteindelijk ook voldoende wisselwoningen voor beschikbaar zijn. Dus dat is ook een ingreep die we hebben gedaan en die inderdaad tot succes heeft geleid.

01:27:16

Wethouder Van der Schaaf: Dan de vraag van [onhoorbaar 01:27:17-01:27:18] in zijn algemeenheid een tekort aan wisselwoningen te verwachten. We verwachten voor 2022 dat niet zoals het nu lijkt. Maar we zijn ook voor de lange termijn, denken we dat we voldoende moeten hebben, maar er zijn wel een paar dingen voor nodig. We hebben nu in de planning, bijvoorbeeld in Woltersum, een aantal wisselwoningen staan. Nou, u heeft ook gezien dat dat in Woltersum nog niet een makkelijke discussie is. Want vindt maar eens een plek waar iedereen blij mee is. Dat is best ingewikkeld. En dat is misschien ook wel het grootste risico in het bereiken van voldoende wisselwoningen. Er moeten wel plekken voor zijn, en die plekken moeten ook haalbaar zijn en op draagvlak kunnen rekenen. Mevrouw Akkerman zegt: "Wat kan de gemeente dan doen om dingen te versnellen in het proces?" Nou heel veel. Zeker als het gaat om vergunningen. Dat doen we ook allemaal. Maar wat natuurlijk moeilijker is, is het moment dat het echt ook maatschappelijk natuurlijk wel een ingewikkelde discussie is. Want iedereen vindt het belangrijk dat er wisselwoning komen, maar, dat begrijp ik ook heel goed, het wordt ingewikkelder wanneer je die voor een langere periode bijvoorbeeld je uitzicht aanmerkelijk verminderen. We moeten dan dus een evenwicht tussen lusten en lasten in zo'n dorp vinden. En dat zie je ook dat het niet altijd gemakkelijk is. Wat we ook proberen, dat doen we dus in Ten Boer, is dat wij vooruitlopend op definitieve ontwikkeling van woningen eerst een wisselwoning gebruiken. En dan op een andere manier. Dat is ook nog een manier waarop wij het aanbod kunnen vergroten. Dus vooralsnog verwachten wij die problemen niet voor de korte termijn, maar dit blijft een punt van aandacht en ik kan me ook voorstellen dat, net als met de rest van het plan van aanpak, wij op gezette tijden hier even met u schakelen over wat er speelt in de verschillende dorpen en welke oplossingen we hebben en welke risico's wij zien. Tot zover.

01:28:57

Voorzitter: Dank aan de wethouder voor de beantwoording. Ik zie dat iedereen tevreden is. Dan werd ik erop gewezen dat ik iets ben vergeten te vragen en dat gaat over het raadsvoorstel lokaal plan van aanpak. Of dat conform naar de raad kan of conform plus motie, of? De heer Dijk. Of een plus motie. Het hoeft niet als discussiestuk. Dan doen we dat. Dan dank ik u allen voor uw komst en wens ik u voor straks wel thuis of nog vergadersucces. En u kunt iets eerder, ongeveer een uur eerder, aan de maaltijd beginnen. Dus eet smakelijk voor straks.